

Zomerserie: Mensen van de weg – zevende en laatste deel Dagthema: De weg naar binnen

Overweging 28 augustus 2016 – Marc van de Giessen

Lector: Carolien Maris

*“... Ik roep vandaag niet op
om collectief het gebedssnoer ter hand te nemen,
maar ons te herinneren dat we geroepen zijn
om de weg naar binnen te bewandelen.
De Dalai Lama pleitte ooit voor meer inzet van gelovigen
om hun eigen religieuze bronnen te ontdekken.
De wereldgodsdiensten hebben allemaal
hun eigen route om de berg te beklimmen ...”*

Eerste lezing: Blinde muur

Tweede lezing: Mattheus 6; 3B-13

Openingsgebed

Roepende, wenkende God,
Jij bent het die ons hier verzameld hebt.
Jij bent het
die in ons midden aan het woord wil komen.

Stem ons dan af op jou,
Sta toe dat wij naar binnen keren
hier, in dit uur. Amen.

Lied: Welkom

Anneke Meiners / Mariëtte Harinck

Dit huis is een huis waar de deur openstaat,
waar zoekers en zieners,
genood of gekomen,
hun harten verwarmen,
van toekomst gaan dromen,
waarin wat hen drijft
tot herkenning gaat komen,
de vonk van de Geest in hun binnenste slaat.

Dit huis is een huis
waar gemeenschap bestaat,
waar zangers en zeggars bijeen zijn gekomen
om uiting te geven aan waar zij van dromen,
waardoor een beweging ontstaat die gaat stromen,
die nooit meer, door niemand, zich inperken laat.

Welkom en inleiding

Eerste lezing: Blinde muur

Twee mannen deelden een kamer in het ziekenhuis, zij waren beiden ernstig ziek. De ene moest elke middag een uur rechtop zitten om een luchtweginfectie te voorkomen. Zijn bed stond naast het raam. Terwijl zijn kamergenoot nog plat lag sprak de zittende man een uur lang vol enthousiasme over zijn uitzicht.

De andere man keek uit naar de beeldende verhalen die hij dagelijks te horen kreeg. Het uur was vermakelijk en leek snel voorbij te vliegen. Even werd de wereld een klein beetje groter dan de ziekenhuiskamer.

De kamer keek uit op een park waar prachtige bomen stonden, en er waren bloemen in allerlei kleuren, die de paden versierde. In de vijver zwom een kwetterende eenden-familie en een statige zwaan. Verliefde stelletjes liepen hand in hand en in de verte kon je de prachtige skyline van de stad zien.

Na enkele weken overleed de man die bij het raam lag en de plaats bij het raam was leeg. De bedlegerige overblijver vroeg of zijn bed nu bij het raam mocht staan. De verpleging werkte graag mee aan zijn wens.

Teleurgesteld en verdrietig merkte hij op dat het uitzicht van de kamer uitkeek op een kale muur. Hij vroeg aan de verpleging.

"Wat mankeerde mijn kamergenoot dat hij zo beeldend het uitzicht kon beschrijven?"

De zuster glimlachte. "Wist je niet dat je kamergenoot blind was? Hij kon niet eens de kale muur zien. Maar waarschijnlijk wilde hij je gewoon goede moed geven."

Tweede lezing: Mattheus 6; 3B-13

De Vader ziet in het verborgene

Maar als jij barmhartig bent, laat dan je linkerhand niet weten wat je rechter doet, opdat je barmhartigheid in het verborgene gebeurt; en je Vader, die in het verborgene ziet, zal het je lonen. En wanneer je bidt, wees dan niet als de schijnheiligen; zij staan graag in de synagogen en op de hoeken van de straten te bidden, om op te vallen bij de mensen. Ik verzeker jullie, ze hebben hun loon al.

Maar als je bidt, ga dan je binnenkamer in, doe de deur dicht, bid tot je Vader, die in het verborgene is; en je Vader, die in het verborgene ziet, zal het je lonen. Gebruik bij het bidden geen omhaal van woorden zoals de heidenen, want die menen dat ze vanwege hun talrijke woorden verhoord zullen worden.

Neem daar geen voorbeeld aan, want jullie Vader weet wat je nodig hebt, voordat je het Hem vraagt. Jullie moeten zo bidden:

Onze Vader in de hemel,
uw naam worde geheiligd,
uw koninkrijk kome,
uw wil geschiede,
op aarde zoals in de hemel.

Geef ons vandaag het nodige brood,
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven wie schulden heeft bij ons.

En breng ons niet in beproeving,
maar red ons van het kwaad.

Overweging

Rozenkrans bidden

Begin dit jaar bad ik wekelijks met een groep Zuid Soedanese jongeren de rozenkrans. Vijf tientjes lang. Na 10 weesgegroetjes één Onze Vader. Dit sluit weliswaar niet aan bij mijn geloofsbeleving, maar als je in een samenleving woont waar zo'n diep wantrouwen heerst geef je dit een kans.

Eerlijk gezegd voelde ik weerstand bij de vredeclaims van het 'Wees Gegroet'. De sociale problemen zijn zo groot en de trauma's zo diep voor simpele oplossingen. Maar ik moest mijn weerstand ombuigen. Door gewoon mee te bidden werd ik gelijk aan de anderen. Door mijn oordeel los te laten, loodsten de gebeden mij op de weg naar binnen.

Door gezamenlijk te bidden laat je je zachte kant raken. Je laat je door de pijn van anderen aanspreken. Zo besloten we elke maand in het ziekenhuis voor zieke kinderen te zingen. En hielpen deelnemers elkaar- terwijl zij hiervoor elkaar alleen blind haatten vanwege hun etnische achtergrond. Samen bidden heelt.

Blinde muur

Tijdens het rozenkransgebed deelden we onze gebeurtenissen van de week en moedigden we elkaar aan. Ik voelde me vaak als die zieke man uit het verhaal van de blinde muur; blind maar vol van voorstellingsvermogen. Ik weet oprecht niet hoe vrede een kans kan krijgen in Zuid Soedan. Maar ik houd me vast aan het idee dat het echt mogelijk is. We trekken ons op aan het visioen van een land in vrede, waar alle kinderen toegang hebben tot onderwijs en gezondheidszorg. Een land waar vrouwen worden gerespecteerd en mee mogen doen. En kindsoldaten en seks-slavinnen tot het verleden behoren. Gods plan met de wereld ligt in ons verborgen. De rozenkrans helpt bij de weg naar binnen te vinden. En het helpt ons te verbinden met elkaar.

Bidden van oude woorden

Het Onze Vader. Hoe vaak is dit gebed niet gebeden? In liturgieën, bij ziekte, voor en na het eten, voor het slapen gaan. Rond het sterven van mensen worden deze gebeden intens meegebeden. Want als je om woorden verlegen zit, kan je altijd nog die oude woorden bidden, prevelen of opzeggen.

God die ons gezamenlijke Vader is. Die ver weg en dichtbij is. Die ons aanmoedigt om recht te doen, te vergeven en lief te hebben. Zijn Naam is Heilig en moet worden uitgevoerd. En telkens mogen wij nieuwe bevrijdende betekenis opladen aan Zijn Naam. En kracht putten aan de woorden die generatieslang en over de hele wereld worden gebeden.

God van onze projectie

Er zijn mensen die menen dat God pure projectie is. Een hersenspinsel. Ik denk dan vaak; 'Wat ben ik toch gezegend dat ik me optrek aan die ingebeelde God. Dat die projectie mij een moreel kompas biedt. Dat die projectie van een visioen getuigt dat mij troost en hoop geeft'. De zondagsviering in de Duif is voor mij een uurtje waar ik luister naar de geprojecteerde vergezichten van de voorgangers. Luisteren naar je innerlijke stem is onlosmakelijk verbonden aan het luisteren naar anderen.

God is misschien wel onze projectie op een blinde muur. We kunnen er betekenis in projecteren. Door te zingen en te bidden bewandelen we de weg naar binnen. Net als een yoga oefening dat kan, of ontroering door kunst doet, of het eerste bakje koffie in de ochtend, of een indruk tijdens een natuurwandeling.

Zonder oordeel naar binnen keren

De rozenkrans helpt gestreste mensen hun stress te hanteren. Zoals Jezus zegt, ga naar je binnenkamer om op dezelfde golflengte met je ziel te komen. Geef ruimte aan de stem die aan je geweten is verbonden. De stem die zo diep in je woont als je levensadem en zegt; Laat je oordeel los, Wees vrij. Vergeef. Doe het leven. Afstemmen op die innerlijke stem wordt sinds mensenheugenis bidden genoemd.

Het Onze Vader of Wees Gegroet bieden ons de weg naar binnen. De cadans van het Weesgegroeit werkt als de herhaling van een mantra. De woorden resoneren in ons zodat je zorgen, je angsten, je dromen, je hartenwensen spiritueel kan verwerken en ordenen. Gebed leidt tot innerlijke kracht om op te staan, barmhartig te zijn en de ander te versterken. De oude gebeden kunnen ook de weg naar binnen blokkeren. Zoals ik interne opstand voelde in Zuid Soedan. Weerstand komt door je oordeel. Door aangekoekte pijn in je levensgeschiedenis. En je kan jezelf afvragen of je die weerstand wil voeden of ombuigen. De weg naar binnen is een levenskunst, namelijk de kunst om het leven lief te hebben zonder oordeel.

Duif naar binnen geroepen

Ik roep vandaag niet op om collectief het gebedssnoer ter hand te nemen, maar ons te herinneren dat we geroepen zijn om de weg naar binnen te bewandelen.

De Dalai Lama pleitte ooit voor meer inzet van gelovigen om hun eigen religieuze bronnen te ontdekken. De wereldgodsdiensten hebben allemaal hun eigen route om de berg te beklimmen. En bovenop die berg, waar hemel en aarde elkaar raken, komen de wegen bij elkaar. Het is volgens hem daarom beter een goede Christen te zijn dan een slechte Boeddhist.

In die zin beschouw ik het Onze Vader en het rozenkransgebed als ons religieus erfgoed. Het gebedssnoer dat miljoenen gelovigen leerde om de weg naar binnen te bewandelen. Angst te bezweren en zorgen van je af te zetten. Er zijn heel wat rozenkransen versleten met bidden voor het welzijn van kinderen, om gezondheid en zorgen over geld. Samen of individueel bidden?

Samen bidden is samen helen. Het helpt je de Levengever een plek in je dagelijks leven te geven. Het helpt ons zielenroerselen te ordenen en verwerken. Laten we het gezamenlijk gebed in de Duif daarom nooit loslaten.

De weg naar binnen is misschien individueel maar tegelijkertijd collectief. We zijn uniek, maar echt niet de eerste en enige die verbinding zoekt met het Leven. Liever geen ruimte voor ieder zijn eigen God, ik koester liever een gezamenlijke projectie. Geholpen door de woorden van Jezus dat God Onze Vader is. Moge het zo zijn.

Orgelmuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
de God die de wereld tot leven roept
en die vraagt om ons antwoord.

Ik geloof in Jezus, in wie ik de mens herken
zoals God ons heeft bedoeld.

Ik geloof in een gemeenschap die,
toegerust met de kracht van de geest,

vrijheid geeft aan mensen.

En ik weet zeker, dat God dichtbij is
en dat zij naar ons glimlacht.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed - Groter dan ons hart

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Vz: Gij die geroepen hebt "licht" en het licht werd geboren,
en het was goed, het werd avond en morgen, tot op vandaag.

K: Gij die geroepen hebt "o mens" en wij werden geboren,
Gij die mijn leven zo geleid hebt tot hiertoe, dat ik nog leef.

A: Omdat Gij het zijt, groter dan ons hart
die mij hebt gezien eer ik werd geboren.

K: Gij die liefde zijt, diep als de zee,
flitsend als weerlicht, sterker dan de dood,
laat niet verloren gaan één mensenkind.

K: Gij die geen naam vergeet, geen mens veracht,
laat niet de dood die alles scheidt en leeg maakt,
laat niet de tweede dood over ons komen.

A: Omdat Gij het zijt ...

Vz: Voor allen die gekruisigd worden, wees niet niemand,
wees hun toekomst ongezien.

K: Voor mensen die van U verlaten zijn,
voor allen die hun lot niet kunnen dragen,
voor hen die weerloos zijn in de handen van de mensen.

Vz: Voor uw naamgenoten in ons midden:
vluchtelingen, vreemden, wees niet niemand.

K: Voor hen die kracht uitstralen, liefde geven, recht doen,
dat zij staande blijven in ons midden.

A: Omdat Gij het zijt ...

Vz: Gij die tegen alle schijnbaar noodlot in ons vasthoudt,

K: Gij die vreugde scheidt in mensen,
Gij die het woord tot ons gesproken hebt
dat onze ziel vervult;

Vz: laat ons niet leeg en verloren en zonder uitzicht,

K: doe ons open gaan voor het visioen van vrede
dat sinds mensenheugenis ons roept.

A: Omdat Gij het zijt ...

K: Verhaast de dag van uw gerechtigheid.

Zie het niet langer aan dat her en der in deze wereld
mensen gemarteld worden, kinderen gedood;
dat wij de aarde schenden en elkaar het licht ontroven.

K: Zoals een hert reikhalst naar levend water,
doe ons zo verlangen naar de dag dat wij,
nu nog verdeelde mensen, in uw stad verzameld zijn,
in U verenigd en voltooid, in U vereeuwigd.

Vz: Gedenk uw mensen dat zij niet vergeefs geboren zijn.

A: Omdat Gij het zijt ...

(gesproken:)

V. Omdat Gij het zijt, groter dan mijn hart,
die mij hebt gezien, eer ik werd geboren,
omdat Gij het zijt die vanaf het begin
achter mij hebt gestaan.

A. Zo proberen wij ook steeds weer opnieuw
achter Uw ideaal te gaan staan,
te stappen in een oude traditie,
ja te zeggen binnen het Verbond.
U hebt ons binnen het Verbond tekenen gegeven,
wegwijzers op een moeilijke weg.
Een weg die soms vast lijkt te lopen, de dood tegemoet.

V. Zo'n wegwijzer was Jezus van Nazareth,
zoon van Maria, zoon van Abraham, zoon van God,
die leefde voor zijn idealen,
dezelfde als waar U, God, voor koos.
Jezus, die geen blad voor de mond nam,
en tot slot de dood zou vinden.

A. Die een teken achterliet dat wij telkens herhalen,
ook vandaag, in goede trouw.
Die op de avond vóór zijn doodvonnis
zijn vrienden bijeenriep,
met hen sprak over de gevolgen
die zijn optreden zou hebben.

Die als teken van een oneindig Verbond
brood in zijn handen nam,
het gebed uitsprak en het brood deelde, daarbij zeggend:
“Neemt hiervan en eet.”

Die tijdens de maaltijd ook een beker wijn rond liet gaan
en daarbij de woorden sprak:

“Het is niet voor niets geweest,
drink uit deze beker, het zal leven brengen,
deze wijn ... mijn leven ... gegeven voor jou.”

(gezongen:)

A. Omdat Gij het zijt, groter dan ons hart,
die mij hebt gezien, eer ik werd geboren.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Slotgedachte

Carolien Maris, geïnspireerd op Rumi

*“Je taak is niet om te zoeken naar liefde,
maar meer nog om de obstakels in jezelf te vinden die je ertegen hebt opgebouwd.”*
Rumi

Doe alsof je een grot binnengaat. Als het even kan met de lantaarn van Licht en Liefde in je hand. Het leven schudt je wakker en met een kloppend hart voel je waar het stroomt en waar nog niet. "Daar wil ik mij van bewust zijn, daar wil ik bij stil staan."

Soms is er teleurstelling of pijn. Pijn van gisteren of opgestapelde pijn van jaren geleden ... Je kan ook een golf van sprankelende genezende liefde tegenkomen en dan smelten boosheid en angst zomaar ... in het licht van die lantaarn. Op een dag breekt er misschien een dijk en dan kan je mee gaan in de stroom!

Wat mij ervan weerhoudt om Liefde toe te laten wil ik leren kennen. En als de tijd rijp is dat loslaten. Dat maakt de weg vrij en begaanbaar. Is dat wat bedoeld wordt met "het is de weg zelf" (en niet de bestemming)? Die weg maakt mij tot een stralend mens. Net zo stralend als de lantaarn van Licht en Liefde.

Wees gegroet

Wees gegroet, Maria, vol van genade,
de Heer is met U,
gij zijt de gezegende onder de vrouwen,
en gezegend is Jezus, de Vrucht van uw schoot.
Heilige Maria, Moeder van God,
bid voor ons, zondaars,
nu en in het uur van onze dood.
Amen.

Activiteiten en informatie

Slotlied

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Onze Vader verborgen,
uw naam worde zichtbaar in ons.
Uw koninkrijk kome op aarde,
Uw wil geschiede.
Een wereld, met bomen tot in de hemel,
waar water, schoonheid en brood,
gerechtigheid is en genade
waar vrede niet hoeft bevochten,
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen,
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd,
nooit één mens meer gemarteld,

niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd,
leg uw woord op ons hart,
breek het ijzer met handen,
breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst kome wat komt.

Zegenbede